

Főszerkesztő
és ideiglenes
felelős szerkesztő:
Dr. Olosz Lajos
Laptulajdonos a
CORVIN
Lapkiadó R. T.

DÉLI HÍRLAP

A timiștorontali tör-
vénysek bej. sz. 83.
(Dos. No. 934/1938).
Alapította:
**Dr. VUCHETICH
ENDE**
és **Dr. VARNAY
ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népkegyesség lapja

Ma: Gazdasági és jogi figyelo

Szünet nélkül tombol a keleti csata, az arcvonalnak olyan szélességén, ahogyan eddig még sohasem lehetett megfigyelni a német-szovjet háború folyamán — állapítja meg a DNB. katonai munkatársa harcéri helyzetképében. „Az egyik oldalon feltétlen akarat az ellennállásra, ezek a jellemzői ennek a harcoknak.” A német katonai helyzetmagyarázó a továbbiakban annak a véleményének ad kifejezést, hogy „a védelemnek ekkora makaessége mellett a támadó csak akkor tarthatja fenn áttörési szándékát, ha a végsőkig minden bevet a harcba. Tévédés lenne azt hinni, hogy nagyobb méretű kitérő mozdulat azt jelenti, hogy az, aki ezt a mozdulatot végrehajtja, a gyengébb fél.” Minthogy a német hirmagyarázatból is megállapítható, egyforma elszántsággal folyik keleten a támadás és elhárítás.

A délnémetországi hadműveletekről szóló legújabb német jelentés megállapítja, hogy a Gaeta-öböltől keletre az angolszászok erős tüzéségi előkészítés után, több hadoszállyal támadásra indultak a német arcvonal nyugati szárnya ellen. A harcok teljes kibontakozásban vannak.

Német vagy angol városok bombázásáról az elmúlt negyvennyolc órában nem érkezett hír. A tegnapi és a mai német hadijelentés a keleti és déltitáliai front eseményeivel foglalkozik.

A világpolitika figyelmének érdeklődését jelenleg négy esemény köti le: 1. A lengyel-szovjet kérdés holtpontra jutása, 2. A lengyel-szovjet feszültséggel kapcsolatos hírek az angolszász-szovjet viszonyt illetően, 3. Churchill brit miniszterelnök váratlan hazaérkezése, melynek nagy jelentőséget tulajdonítanak. Churchill északafrikai megbeszéléseinek csak egy részére derült eddig fény s ezért is nagy érdeklődéssel várják alsóházi beszámolóját, 4. Az északamerikai helppolitikai helyzet. A kötelező munkaszabáltra vonatkozó törvényjavaslat megtárgyalását elhalasztották, a vasúton megszűnik a katonai ellenőrzés.

A szovjet-lengyel kérdés

A szovjet-lengyel kérdés holtpontra jutott, — állapította meg egyik legutóbbi híradásában maga az angol hírszolgálat is. Most már a legtöbb külföldi és semleges jelentésből megállapítható, hogy egyes derülőt következtetések nem bizonyultak életpöröseknek. A szovjet-lengyel kérdés ismét nagy feszültséget keltett, nemcsak európai viszonylatban, hanem Amerikában is. Cordell Hull, az Egyesült Államok külügyminisztere, mint ismeretes, felajánlotta a washingtoni kormány jó szolgálatait, de ennek az ajánlatnak hatása még nem mutatkozik. A ridég szovjet közlés óta sem Londonban, sem Washingtonban nem nyilatkoztak hivatalosan a lengyel ügyről, olyan célszók azonban elhangzottak, hogy pillanatnyilag az angol és amerikai kormány nem látja célszerűnek a közvetlen beavatkozást a szovjet-lengyel ügybe. Politikai megfigyelőknek az a benyomása, hogy az angolszász hatalmak magyarázatot várnak Moszkvától.

×
Az angolszász — főleg az amerikai — sajtó, valamint a semleges sajtó is hosszasan ismerteti a szovjet-lengyel vi-
zály hátterét s az orosz és lengyel nyi-

Német nézet szerint a Pravda béke-hire angolszász-szovjet feszültség jele

Az USA képviselőházának katonai bizottsága elhalasztotta a kötelező munkaszolgálatról szóló törvényjavaslat tárgyalását

Nagy jelentőséget tulajdonítanak Churchill váratlan hazatérésének

Washington: A lengyel kérdés rendezése az Atlanti-okmány próbaköve
Változatlan heveséggel dúl a küzdelem Rjecsizától nyugatra

latkozások előzményeit. Az angolszász lapok kiemelik, hogy lengyel körökben sajnálatosnak tartják a legutóbbi orosz nyilatkozat tartalmát és hangnemet, mert nem számítottak ily természetű válaszra. Londoni lengyel körökben mindazonáltal nyugodtan várják a további fejleményeket és meg vannak győződve arról, hogy a Mikolajczyk-kormány az engedékenység legvégső határáig elment a lengyel válasz megadásakor. Még mindig nem adták fel a reményt, hogy London és Washington támogatásával megoldást találhatnak a kényes kérdésben. Biztosra veszik, hogy a lengyel kormány újabb megbeszéléseket kezd az angol és amerikai kormánnyal. Utálnak arra, hogy Churchill brit miniszterelnök váratlanul visszaérkezett Londonba s ottani jelenléte új tényezőt jelenthet a lengyel ügy alakulásában.

Washington és a lengyel kérdés

Amerikában a lengyel ügy — egyes semleges lapok megítélése szerint —

kapcsolatban áll a belpolitikával is, amennyiben komoly megfontolás tárgyává teszik, vajjon az Egyesült Államokban élő mintegy öt millió lengyel mily magatartást tanúsít majd az ősi elnökválasztáson. Ettől eltekintve azonban nagy sullyal esik latba a lengyel kérdés a háború utáni szövetséges célkitűzések tekintetében is. A szovjet-lengyel vitát az előző nemzetközi határozatok szemszögéből is nézik és nem titkolják, hogy a lengyel kérdés rendezése az Atlanti-okmány próbaköve.

— Az orosz magatartás, mely közvetve elutasít minden külső beavatkozást, meglepetést keltett azokban az amerikai körökben, amelyek az Atlanti-okmány alapvető határozatait tisztelőben kívánják tartani, — mondja egy svájci jelentés, megjegyezvén, hogy ezek az amerikai körök a legutóbbi orosz nyilatkozatban a békére irányuló együttes tervek veszélyeztetését látják.

Amerikában egyébként szintoly nagy

a tartózkodás a szovjet válasz megítélésében, mint Angliában.

A Pravda különbéke-hire

Az Ecoul című bucurești lap berlini külföldi tudósítója az orosz-lengyel problémával kapcsolatosan a következő stockholmi értesítést ismerteti:

— Az orosz-lengyel kérdés keltette kavarodást svéd körök összefüggésbe hozzák bizonyos híresztelésekkel, melyeket meglepőesszerűen a szovjet sajtó is ismertetett és a szovjet hivatalos hírszolgálati iroda is közölt. Ezek a híresztelések, amelyekről úgy vélik, hogy kísérleti léggömbök, Nagy-Britannia ellen irányulnának és a reá gyakorlandó nyomás megkísérlésének tekinthetők a lengyel kérdésben és az európai partraszállás tekintetében is.

×
Az Ecoulban ismertett stockholmi jelentés nem jelöli meg közelebbről a szóbanforgó híresztelést, a közben érkezett távirati tudósításokból azonban kitűnik, hogy a moszkvai Pravda különbéke-híréről van szó. (—r.)

A politikai arcvonal

A Wilhelmsstrasse véleménye a Pravda különbéke-hírének hátteréről

Berlin. (Rador). Berlini politikai körökben mosolygottak tartják a Pravda című szovjet lap híradását és a Reuter angol hírgyűjtemény későbbi cáfolatát az állítólagos német-angol béke tárgyalásokról. Arra a kérdésre, hogy vajjon mi bírta a szovjet kormányt arra, hogy az angolok ellen felvonulassa ezt a „nehéz tüzéséget”, a Wilhelmsstrasse arra a megállapításra jutottak, hogy Sztalin valószínűleg elkedvetlenedett a miatt, hogy az angol

—amerikaiak csak habozva teljesítik kötelezettségeiket. Sztalin ezt a durva üstét azért adta, — állapítják meg Berlinben — hogy újabb hűségnyilatkozatra kényszerítse Angliát és az Egyesült Államokat és egyidejűleg a lengyel kérdést is el akarta velük feledtetni.

Az igazolomról, amellyel, az angol sajtó, Sztalinnak ezt a ridég közbelépését fogadja — jelenük ki végül berlini körökben — a Sztalin által várt visszahatást váltotta ki. (DNB).

A brit kommunista párt lapját nem tartják „megbízhatónak” a hadi-titkok megőrzésében

Amszterdam. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A brit hírközvetítő szolgálat közlése szerint az angol kormány a katonai értesülések s főleg a jövő katonai műveletek titoktartására érdekében nem engedélyezte, hogy a Daily Worker című londoni lapnak külön megbízott haditudósítói legyenek. Ezt egy alsóházi felszólalásra adott válaszában Sir James Grigg hadügyminiszter közölte, kijelentvén egyben, hogy a Daily Worker a nagybritanniai kommunista párt hírvérő-eszköze. A hivatalosan kinevezett haditudósítók azonban nem szólnak más újságíróknak és a nagyközönségnek. Az utóbbi idők tapasztalatai azt mutatják, — mondotta a brit hadügyminiszter — hogy nem

lehet bízni a kommunista párt tagjaiban s a velük rokonszenvezőkben, amikor bizalmas, nem közlésre szánt tájékoztatások titoktartásáról van szó.

LAVAL
UJABB MINISZTERTANÁCSOT TART Vichy (EP). Laval francia miniszterelnök Vichybe érkezett és azonnal felkereste Péta in marsall, államfőt. Illetékes helyről jelentik, hogy a francia minisztertanács ufólag összeül.

A JUGOSZLAV EMIGRÁNSOK
Kairó. (Tp.) A jugoszláv emigráns kormány és Titó partizánjai közötti viszony rendezésére irányuló törekvések terén bizonyos előhaladás állapítható meg. Kairói illetékes körök szerint a helyzet még sötét, de biztató. Hozzáadjuk azt is, hogy a jugoszláv menekült kormány nyilatkozatai még mindig igen

fanyar hanguak. A legutóbb kiadott ilyen nyilatkozat támadja a balsó ellenséget, akiket gyakran külföldről irányítanak és csak egy céljuk van: minél hamarabb magukhoz ragadni a hatalmat, figyelmen kívül hagyva a népvánságot és az együttesen hozott áldozatokat.

Churchill első alsóházi nyilatkozata

Amszterdam. (Tp.) Londoni híradás beszámol arról, hogy az angol alsóház a karácsonyi szünet után kedden ült össze első ízben. A jelenlegi alsóház az 1935. évi választásokból került ki és lehetséges, hogy a most megnyílt ülés szak az utolsó lesz az általános választások előtt. Az összel esedékes választások megtartása ugyanis az általános katonai helyzetétől függ. A Manchester Guardian című londoni lap véleménye szerint a sikeres invázió esetén biztosan megtartják a választást. Az alsó ház most következő ülésén többet foglalkoznak majd a háború utáni kérdésekkel, mint bármikor eddig a háború kitörése óta. A következő hónapokban több pótválasztásra kerül a sor és ezeknek a kimeneteléből következtetéseket lehet majd vonni a választók hangulatára.

Az angol alsóház keddi első ülésének eseménye — mint már közöltük — Churchill miniszterelnök váratlan megjeleneése volt. Williams konzervatív képviselő

elő nyomban azt a kérdést tette fel, vajjon Montgomery legutóbbi nyilatkozata, amelyben jóslta, hogy a szövetségesek hamarosan bevonulnak Rómába, nem volt-e tulságosan derülítő?

— Nem tudom, hogy a beszéd tulságosan derülítő volt-e — válaszolta Churchill, — de Olaszországban minden esetben igen kedvezőtlen az időjárás.

CHURCHILL FOGADTATÁSA

Az Exchange Telegraph című lap részletesen ismerteti Churchill hazatérését. A pályaudvaron a miniszterelnököt öccse, továbbá Attlee helyettes miniszterelnök, a kormány tagjai és a vezérkar képviselői fogadták. Churchill főként az admirális első lordjával, a vezérkarj főnökkel és Eden külügyminiszterrel beszélgetett.

Amszterdam. (Tp.) Churchill miniszterelnök, a fővárosba visszatérve, kedden ebédre György király vendége volt a Buckingham-palotában. A király és a miniszterelnök megvitatták a háborúval kapcsolatos összes változásokat, amelyek a legutóbbi találko-

Elhalasztották az amerikai munkaszolgálati törvénytervezet tárgyalását

Genf. (Rador). A brit hírszolgálat jelentése szerint, az Egyesült Államok képviselőházának katonai bizottsága bizonytalan időre elhalasztotta a Rooseveltnél által beérkezett és a kötelező munkaszolgálatról szóló törvénytervezet tárgyalását.

A bizottság elnöke kijelentette, hogy ezt a törvénytervezetet függőben tartják, miután ez olyan ügyekkel kapcsolatos, amelyek maguk is függőben vannak.

MEGSZÜNİK AZ ÉSZAKAMERIKAI VASUTAKON

Washington. (Tp.) Stimson amerikai hadügyminiszter elrendelte, hogy az északamerikai vasutakat vizsgálják a magánvállalatoknak, tudvalevő, hogy néhány hét előtt az északamerikai vasutakat, számszámra nézve több százat, katonai ellenőrzés és vezetés alá helyezték.

Allásfoglalás a Dardanellák bérbeadása ellen

Isztambul. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Szadak az ismert török központi és képviselő, állást foglal az Aksam című török lapban, az ellen a bír ellen, amely külföldi hírforrás szerint azt állítja, hogy Törökország hajlandó bérbeadni a Dardanellákat az Egyesült Államoknak.

Törökország nem az a hely — írja Szadak — ahol Amerika, Anglia és a Szovjet versenyzésre alkalmas területet találhatna. Tény az hogy Törökország szövetségese Angliának, baráti viszonyban van az Egyesült Államokkal és a Szovjettel, de saját maga fogja előfontosítani azt a kérdést, belépjen-e a háborúba, vagy sem.

A tengerszorosok kérdésében Szadak emlékeztet a montreux-i szerződésre és kijelenti, hogy Törökország nem valami szegényes negerország, hogy területének egy részét félmillió dollárért eladja.

Beke és háború idején — folytatja a cikkíró — egyformán csak kereskedelmi hajók hajlathatnak át a szorosokat. Ilvenformán, semmi szükség sincs arra, hogy az Egyesült Államok vegyék át az ellenőrzést a Dardanellák fölött. Hogyha ma sem a németek sem a szövetségesek nem használják a tengerszorosok útját, az azért van, mert hajóikat vagy a Földközi vagy a Fekete-tengeren elsüllyesztenék.

Ha a szövetségesek urak lennének az Égei-tenger fölött, csak akkor küldhetnének csapatokat és hadianyagot a Szovjetnek.

— Az a titálok hogy hadihajók nem

zásuk, múlt év novembere óta bekövetkeztek.

CHURCHILL HAZATÉRÉSE ÉS A LENGYEL UGY

Lisszabon. (1p). Az angol hírszolgálat diplomáciai tudósítójának értesítése szerint a londoni lengyel kormány úgy ítéli meg a helyzetet, hogy pillanatnyilag nem tehet további lépéseket a szovjet—lengyel kérdésben. A lengyel kormány az elmúlt hét péntekje óta nem tartott minisztertanácsot, bár a lengyel miniszterek tüzetesen meg tárgyalják a szovjet választ. Londonban egyébként leantégesnek tartják, hogy Churchill miniszterelnök hazatérése új tényezőt jelent a helyzetben.

A NEWS CHRONICLE JELENTI MOSZKVÁBÓL

Genf. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Londoni értesülés szerint a News Chronicle moszkvai tudósítója kijelenti, hogy a szovjet kormány és a londoni lengyel emigráns kormány közötti viszályt addig nem lehet megszüntetni, amíg a jelenlegi lengyel kormány működik.

mehetnek át a szorosokon, továbbra is érvénylen maradna. De a tengerszorosoknak nincs semmiféle jelentőségük, nincs is tehát megoldandó feladat a tengerszorosok ügyében.

Ha Törökország alapos megfontolás után, rászánná magát arra, hogy belépjen a háborúba, ez csak a török nép nevében történhetne meg, amely nem fél a háborútól.

Törökország sohasem fogja átengedni másoknak, háborus célakra, a haza egyetlen részét sem a nélkül, hogy maga ne lépne a cselekvés mezéjére.

Jelentéseink a harcok területeiről

Neveltői északnyugatra és északra is visszaverték a szovjet csapatok támadásait

Berlin. A német vezéri főhadiszállás jelenti:

A keleti harcok a nikopoli hídfőnél és Kirovogradtól északnyugatra a szovjet csapatok gyengébb támadásai tegnap is eredménytelenek maradtak. Előrelépéssel egy, az utóbbi napok harcaiból származott betörési helyet elzártak.

Saskov és Progrebistye körzetében, valamint Novograd—Voinszktól északnyugatra több szovjet támadás megújult.

Rjeciszától nyugatra a súlyos harcok változatlan hevességgel tovább tartanak. Neveltői északnyugatra és északra a szovjet csapatok megismételték támadásukat. Visszaverték őket és egy betörési helyet ellentámadással, kemény harc után, megtisztítottak.

Az Ilmen-tótot északra, Leningrádtól délre és Oranienbaumtól délre az oroszok fokozódó hevességgel folytatták átörési kísérleteiket. Elkeseredett harcokban a támadásokat visszaverték, vagy felfogták.

A keleti arcvonal déli szakaszán folyó harcokban a sziléziai 320. gyalogsági hadosztály Postel tábornok vezetésével különösen kitüntette magát.

A délnyugati arcvonalon az ellenség a Gaeta-öböl felé, erős tüzési előkészítés után több hadosztállyal támadásra indult a német nyugati szárny ellen. A harcok ott teljes folyamatban vannak.

EISENHOWER AZ OLASZORSZÁGI HAROK ELHÚZÓDÁSARÓL

Stockholm. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A Dagens Nyheter című svéd lap londoni távirati jelentés alapján közli, hogy Eisenhower tábornok angolai titkos főhadiszállásán több haditudósítót fogadott. A szövetségesek olaszországi harcainak szólvá, Eisenhower tábornok kijelentette, hogy az angol-amerikai előnyomulás lassúságának ez az oka van.

— A török nép tudja, hogy van egy megváltoztathatatlan törvény, amely sohasem engedheti meg, hogy bármilyen területét bérbeadja, vagy akármilyen támaszpontot bocsasson mások rendelkezésére, — fejezi be cikkét az Aksam hangadója.

A LONDONI TÖRÖK NAGYKÖVET ÚJABB MEGBESZÉLÉSEKET FOLYTAT KORMÁNYAVAL

Isztambul. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Bár egyes jelentések arról adtak hírt, hogy Orbay londoni török nagykövet hamarosan visszatér állomáshelyére, maga a nagykövet, isztambul tartózkodásakor kijelentette, hogy Angliába való visszatérésének idejét még nem határozták meg.

Orbay megjegyezte, hogy két nap múlva ismét Ankarába utazik, hogy a török kormánnyal újabb megbeszéléseket folytasson.

CÁFOLJAK

A NÉMETORSZÁGBAN TANULÓ TÖRÖK DIÁKOK TÁVOZÁSÁT

Ankara. (Tp). Illetékes török körökben kijelentették, hogy az a hír, amely szerint a Németországban tanuló török diákok egy része Svájcba utazott volna, másik része pedig haza készül, teljesen alaptalan.

BOLIVIA KÜLÜGYMINISZTERE ALLÁSPONTJA MEGVÁLTOZTATÁSÁRA SZERETNE RÁBIRNI WASHINGTONT

Madrid. (Rador). A német távirati iroda madridi tudósítója washingtoni távirati értesülést ismertet, mely szerint Hurralba, Bolivia új külügyminisztere az Egyesült Államokba érkezett, hogy közközlje kormányának az USA részéről való elismerését.

Clifford, a Daily Mail-nak, az 5-h. hadsereg mellett működő tudósítója.

Az angol újságíró hangoztatja, hogy télyiz idején a harcok rendkívül elkeseredettek és az eredmények olyan kicsinyek, hogy azokat nem lehet értékelni. Az a tény, hogy egy kicsiny falut, mint amilyen San Vittorre, két napig tartó munkával tudtak csak az ellenségtől megtisztítani, igen jellemző és lehetőséget nyújt mindenkinek Angliában, hogy képet alkosson magának a hadműveletek lassúságáról. A németek kemény ellenállása miatt ezen változtatni lehetetlen. Egy amerikai ezredes jellemző esetét említi példaként: az újságíró. Egy helység ellen, amelyet előzőleg teljesen romba döntöttek, támadást indítottak, azonban az amerikaiakat ekkor pokoli fegyvertűz fogadta a németek részéről akik minden egyes házból erődött csináltak. Az újságíró azzal fejezi be, hogy egy gyenge német utzóval, amely lábat megvetette ebben a helységben, megállította az egész arcvonalat.

TOVÁBBRA IS NAGY A HAJÓFORGALOM GIBRALTÁRBAN

Madrid. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Vasnap és hétfőn nagy hajóforgalom volt Gibraltárban. A gibraltári kikötőt egy hajókaraván bagyta el, kísérettel az Atlanti-óceán irányában. Ezt követően két szállítmányval megrakott hajókaraván érkezett Gibraltárhoz az Atlanti-óceán felől.

A gibraltári kikötőből ugyanezrekkor mintegy tíz nagy kőolajszállító futott ki, angol és amerikai rombolók kíséretében.

TITO MEGSEBESULT?

London. (EP). A hivatalos angol hírszolgálati ügynökség tegnap jelentette, hogy Tito tábornagy, a jugoszláv partizánok vezetője, a montenegrói hegységben folytatott harcokban megsebesült. A kairói rádió közölte ezt a meg nem erősített hírt. A jugoszláv partizánok főhadiszállásáról eddig a hírt nem erősítették meg.

SZÓFIA BOMBÁZÁSOKOR ELPUZTULT

A MAGYAR KÖVETSEG ÉPÜLETE IS

Szofia. Január 11-én a Szófia ellen indított légi támadás következtében a szófia magyar követség épülete elpusztult. A támadás idejében a szófia magyar katonai attasé titkára életét vesztette, a követség irodáigazgatója és egy altiszt könnyebb természetű sérülést szenvedett. A követség többi tagja sértelem maradt. A magyar követség tagjai a támadás után a bolgár kormány részéről a szófia külképviseletek részére kijelölt helyre költöztek.

Legnagyobb

Nagyjelentőségűnek tartják Churchill és De Gaulle találkozását

Amszterdam. (Tp). Churchill angol miniszterelnök tudvalevőleg legutóbbi északafrikai tartózkodása alatt beható tanulmányozást folytatott De Gaulle francia tábornokkal, a francia nemzeti felszabadító bizottság elnökével. Londoni mértékadó helyen kijelentették, hogy Churchill és De Gaulle találkozására Marekben rendkívül fontos eseménynek számít. Az angol sajtó annak a véleményének ad kifejezést, hogy az angol—francia viszonyban lényeges és mélyreható javulás következett be.

Elhamvasztják a földrengés sújtotta San Juan városát

Buenos-Aires. (Rador). Az argentin kormány részéről elrendelt nemzeti gyász az egész argentin népet egyesítette a földrengés okozta fájdalomban. San Juan város elpusztulása feletti gyász miatt az egész országban minden szórakozó helyiséget bezártak és a rádió is csak híreket és komoly zenét közvetít.

Ramirez államelnök a szerencsétlenség színhelyére érkezett, bejárta a rombadólt utcákat és részt vett a halottak emlékére tartott nagy tábori misén. Este az elnök rádiószózatot intézett az egész országhoz. Az élelmezés kérdése nem annyira súlyos a városban, de a vízhiány komoly gondot okoz. A meleg fokozódása is bajt jelent, mert még sok holttestet nem áshattak ki a romok alól. A károsultak részére megindított gyűjtés máris nagy összeget eredményezett. A magánosok 5 millió pezót ajánlottak fel és ezenkívül valószínűleg nemzeti kölcsönt vesznek fel 350 millió pezó erejéig a romba döntött város újjáépítésére.

Ramirez tábornok, államelnök továbbá intézkedett, hogy San Juan életben maradt lakosságát a közelfekvő helységekre, elsősorban Mendoza városába szállítsák. Eddig 1500 holttestet találtak, de azt hiszik, hogy még legalább 3.000 holttest van a romok alatt. Ezért lehetségesnek tartják, hogy a városigok az egész várost elhamvasztják, nehegy járványok lépjenek fel. Az elpusztított városban újabb földlökések voltak érezhetőek, ami felette nyugtalanította a lakosságot, amelynek életét a trópusi eső is megnehezíti. A mentési munkálatok során első sorban az elárvult gyermekeket szállítják el, akik még mindig kétségbeesetten keresik a romok között szüleiket.

RECLAMA
 hirdetőiroda, Arad, Eminescu-utca 4. szám. Távszélő: 17—11.
 Postai megbízásokat pontosan elintézzük. — Bejegyzési szám: 167/942.

A Déli Hírlap gazdasági és jogi figyelője

Összefoglaló ismertetés az 1943-ban életbelépett rendelettörvényekről

Közi: PAAL JANOS

(Második rész)

Főmunkatársak:

CSÁKÁNY BELA dr.

és

TAKÁTS LAJOS dr.

44

Az igazságügyi minisztérium — amint erről a Figyelő más részében beszámoltunk — rendelettörvényt készített a nem kereseti jellegű jogi személyiséggel bíró egyesületek ellenőrzéséről. Az említett egyesületeknek hatvan napon belül bizonyos okmányokat kell a minisztériumnak beértesíteni (M. O. 1944 I. 14., 11. számú rendelettörvény).

A szesz egyedárusítás vezérigazgatósága határozatot hozott, amelynek értelmében a jövőben bármely csoportba tartozó városi és falusi szeszkimérés engedélyre nézve nem tekintenek el attól a rendelkezéstől, hogy a szeszkimérésnek az iskoláktól, templomoktól vagy a nemzetvédelem céljára dolgozó vállalatoktól bizonyos távolságra kell lenniük. A megszorgitást még abban az esetben is alkalmazzák, ha az illető intézmények semmi kifogást nem emelnek. Egyedüli kivétel a falusi szeszkimérések, de csak akkor, ha a szesz kiárusítása már folyik, a helyiség a szeszkimérő tulajdona s végül ha az illetékes hatóságok nem tesznek ellenvést a szeszkimérés működtetésével szemben. (Curentul, 1944. I. 12., 5712. szám).

A szesz egyedárusítás vezérigazgatóságának egy másik rendelkezése megengedi, hogy az egyébként megszabott alakítások megtartása mellett a nyári és őszi gyümölcsökből cukrát, a nemesített és direkttermő szőlőből pedig törkölypalinkát férjenek az érdekeltek. Az erre nézve kifizető határidő február 1. (Curentul, 1944 I. 12., 5712. szám).

A számla- és jegyzéknyomok szokásos évi látamozásai, amelyek határideje január 15-én lejárt, egy pénzügyminiszteri rendelet január 31-ig engedélyezi. (Argus, 1944 I. 16., 9205. szám).

Ismeretes, hogy a munkaügyi minisztérium egy 1943 július 19-én megjelent rendelettörvénnyel a magánalkalmazottak kötelező társadalombiztosító intézeti tagságának felső határát havi 30.000 lejben szabta meg. A rendelettörvény egyik intézkedése kimondta, hogy a fizikai munkát végző személyek részére a biztosítási kötelező, tekintet nélkül jövedelmükre. Egy most megjelent munkaügyi miniszteri rendelet a havi 30.000 lej fizetéssel bíró magántisztviselők önkéntes tagságával foglalkozik. Megállapítja, hogy az ebbe a csoportba tartozó magántisztviselők tagjai lehetnek a társadalombiztosító intézetnek ha az illetékes intézethez benyújtott kérvényben közlik, bár fizetésük meghaladja a havi 30.000 lejt, továbbra is tagjai kívánnak maradni az intézetnek. A kérvény benyújtásának határideje amíg a fizetési lista beérkezésétől számított harminc nap, amelyen a kérvényező személy legutóbbi szerepelt még 30.000 lej, illetve ezen alóli fizetéssel. A társadalombiztosító intézet a kérvényező személy munkaadóját értesíti arról, hogy a kérvényező továbbra is biztosított tagja marad az intézetnek. A munkaadó köteles a biztosítási díj felé a tisztviselő fizetéséből levonni, másik felét ő maga adja. A rendelet végül az eredetileg kitűzött harminc nap helyett hatvan napos határidőt engedélyez azoknak a magántisztviselőknél az említett kérvény beadására akik a rendelet életbeléptekor már meghaladták a havi 30.000 lejes fizetést (M. O. 1944 I. 12., 142.810 számú rendelet).

A pénzügyminisztérium az 1943 november 1. és 1944 október 31. között burgonyából, melaszából, kukoricából, kölesből és minden más romlott gabonából készített finomított ipari szesz árát 150 lejben, a borból készített szesz árát pedig 326 lejben állapította meg úterenként.

Az alábbiakban rövid összefoglaló és áttekintő ismertetést adunk az 1943. év folyamán életbeléptetett rendelettörvényekről, amelyek a Gazdasági és Jogi Figyelő olvasóit érintik.

Az első szám a rendelettörvény sorszáma (1943-ban 866 rendelettörvény jelent meg), ezt követi a törvény elnevezése (pl.: a lakbérszerződések meghosszabbításáról, stb.), a hivatalos lap kelte és száma, amely a rendelettörvényt közzölte, végül könnyebbég végett a hivatalos lap oldalszámát is feltüntetjük. Befejzésül a rendelettörvény lényegesebb rendelkezéseit ismertetjük röviden.

39. A bányatörvény 22. szakaszának módosítása 1943 január 23. 646. oldal. A bányatörvény 22. szakaszához egy új paragrafust — a 61-iket —

59. A kötelező közmunkára nem jelentkező vagy onnan megszököző zsidók büntetése, 1943 február 3., 28. szám; 966—967 oldal.

A rendelettörvény a munkára nem jelentkező vagy onnan megszököző zsidó személyt az esetek súlyosságához mérten 2 hónaptól 15 évig terjedő elzárással, illetve kényszermunkával, mozgósítás és háború idején pedig halálbüntetéssel és vagyonának elkobzásával sújtja.

61. A román polgári törvénykönyv 323. szakaszának módosítása. 1943 február 3., 28. szám; 972—973. oldal.

Az 1943 szeptember 15-én Dél-Erdélyben életbelépett román polgári törvénykönyvnek az örökbefogadásról szóló 323. szakaszát olyan értelemben változtatták meg, hogy az örökbefogadást vagy ennek visszavonását kimondó bírói határozatot az örökbefogadott személy születési anyakönyvi lapjára rá kell vezetni. Ebből a célból a határozatot kimondó járásbíró vagy törvényszék köteles a határozat kivonatát az örökbefogadott személy születési helye szerint illető anyakönyvi hivatalnak 10 napon belül megküldeni.

66. A román polgári törvénykönyv 1191—1195, 1621 és 1636. szakasza utolsó bekezdésének, az okmányok hiteltelenségéről szóló 1896 szeptember 1-i törvény

füztek. E szerint azok a garancialevelek, amelyeket külföldi székhellyel bíró fizikai vagy jogi személyek: belföldi lakhelyű fizikai vagy jogi személyeknek nyújtandó kölcsön végett belföldi banknak adtak, mentesek mind a bélyeg, mind pedig az aránylagos illeték (impozit proporcionál) alól.

43. Az életjáradékok adózási rendszerének megváltoztatása. 1943 január 26; 708. oldal.

Az évi 96.000 lejen alól lévő élet-hosszidani vagy rövidebb időtartamra szóló járadékokat a fizetésekre megállapított adó, az ezen az összegben felülteket pedig az ingó tőkére megállapított adó terheli.

Február hónap

26. Szakasztának végül a román kereskedelmi törvénykönyv 478. szakaszának módosítása. 1943 február 4., 29. szám; 994—995. oldal.

Az 1861-ben az Okmányok és 1943 szeptember 15-én Dél-Erdélyben életbelépett román polgári törvénykönyv 1191. szakasza a tanúkkal való bizonyítás, a megállapodások tekintetében nem fogadta el, valahányszor a megállapodás értéke a 150 lejt meghaladta. Az idők múlásával ez az összeg felette csekélynek bizonyult s ezért a 150 lejes határt 25.000 lejre emelték. A többi, felsorolt törvény-szakasz módosítása szoros összefüggésben áll a 1191. szakaszban leszögezzel elvvel.

69. Elveszett, ellopott vagy megsemmisült állampapírokról, illetve államkölesítő jegyzését igazoló nyugtákról második kiállítására. 1943 február 6., 21. szám; 1058—1059. oldal.

A rendelettörvény részletesen intézkedik az elveszett, ellopott vagy megsemmisült állampapírokról, illetve az ezek jegyzését igazoló nyugtákról második kiállításánál követendő eljárásról.

70. Szindikátus létesítése a juhtenyésztés előmozdítására. 1943 február 6., 31. szám; 1060—1062. oldal.

A mezőgazdasági szindikátusok szövetsége mellett Bucur-sti székhely-

lyel a fentti elnevezés alatt szervezettel létesítettek a juhtenyésztés előmozdítására.

88. Az 1941-ben három évre „patenta fixa”-ba sorozott kereskedelmi és ipari vállalatok adójának az 1943—44. pénzügyi évre való kivételes megállapítása. 1943 február 18., 41. szám; 1387—1388. oldal.

Az 1941-ben és 1942-ben megváltozott pénzügyi helyzet, továbbá a forgalom növekedése folytán kívánatosnak vált, — mondja a rendelettörvény indokolása, — hogy az adóterheket az érdekelteknél egyenlő mértékben viseljék. Eppen ezért azon kereskedőkre és iparosok részére, akiknek 1941-ben rögzítették adóját, a román adózási rendszerben ismert „patenta fixa” elnevezés alatt, a harmadik évre megsemmisítették ezt az eljárást és a rendes adókezelési eljárást vezették be. Az indokolás még hozzáfűzi, hogy erre az intézkedésre már azért is szükség van, nehogy az utóbbi két évben létesült — javarésztükben román vállalatok — adózás szempontjából hátrányosabb helyzetbe kerüljenek.

89. Az 1943 május 8-i banktörvény egyes szakaszainak újból való érvénybe-helyezése, illetve módosítása. 1943 február 18. 41. szám; 1388—1391. oldal.

A gyümölcsösökre szánt betétek és hiteltámlák, valamint a készpénzek a termelés céljára való beherjesztés bevonása érdekében a rendelettörvény a banktörvénynek egy előbbi intézkedéssel hatályon kívül helyezett rendelkezését a tartalékalap és a kétes követelések alapja létesítésének megkönnyítéséről ismét érvénybe helyezte. A bankkereskedelem előmozdítására a bankok kötelesek a náluk elhelyezett betétek 35 százalékát készpénzben vagy könnyen likvidálható papírokból elhelyezni.

90. A mezőgazdasági megszerzéséről és támogatásáról szóló 1937 március 22-i törvény 15—16, 19, 47, 83, 130 (3. és 4. bekezdése), 172—179, 181 és 184. szakaszának módosítása. 1943 február 18. 41. szám; 1391—1393. oldal.

Az 1937 óta eltelt öt év tapasztalata szükségessé tette a mezőgazdák részéről kötelező módon elvégzendő bizonyos munkálatokra vonatkozó szabások, valamint ennek elmulasztása esetén kirótt büntetések szigorúítását.

97. A fénynyomás útján való sokszorosítás állami monopóliummá tétele. 1943 február 22., 45. szám; 1512—1513. oldal.

A rendelettörvény a fénynyomást (heliografia) újraindító sokszorosítási állami monopóliummá tette, amelyet nevében a katonai térképészeti intézet, a kataszteri és telekkönyvi hivatalok, továbbá más közhatóságok és a román akadémia végezhet. A magánvállalatok saját működési körükbe eső munkálatok a nemzetvédelmi minisztérium engedélyével és a katonai térképészeti intézet ellenőrzése mellett készíthetnek fénynyomatot. Az állam a fénynyomás jogát átengedheti magán személyeknek.

102. A falusiak részére külföldről behozott gumiböcsör kedvezményes illetéke. 1943 február 24., 46. szám; 1566—1567. oldal.

Az 1942 március 5-i 79. számú rendelettörvénnyel a falusiak részére való, külföldről behozott gumiböcsörök részére 50 százalékos behozattal illeték-kezdményt állapítottak meg. A kedvezmény 1942 december 31-én lejárt. A rendelettörvény a határidőt egy évre, 1943 december 31-ig meghosszabbította.

A jogi személyiséggel bíró egyesületek adat-bejelentési kötelezettsége

A hivatalos lap január 14-i 11. száma rendelettörvényt közöl, amely a nem kereseti céljal alakult jogi személyiséggel bíró egyesületek tevékenységének ellenőrzéséről intézkedik. Ebből a célból a minisztérium mellett külön szervezetet létesült.

A törvény 36-ik szakasza arra kötelezi a jelenleg jogi személyiséggel bíró, nem kereseti céljal működő egyesületeket, hogy a törvény megjelenésétől számított hatvan napon belül, tehát 1944 március 14-ig egyszerű és csak általuk hiteltelített másolatban a következő okiratokat küldjék el az igazságügyi minisztériumnak:

1. Alapítási okiratot, alakulási jegyzőkönyvet és alapszabályokat;
2. Azt a bírói határozatot, amellyel jogi személyiségüket elismerték;
3. Az egyesület ingó és ingatlan vagy gyomáról készített leltárt, valamint a két utolsó év mérlegét;
4. Rövid jelentést az egyesület szervezetéről, tevékenységéről és jelenlegi működéséről.

A kötelezettség elmulasztását a rendelettörvény 33. szakasza 50.000 lejtől 500.000 lejtig terjedő pénzbírsággal bünteti.

Minden egyesületünknek tehát saját érdekében ajánljuk, hogy a kötelezettségnek tegyen eleget, még abban az esetben is, ha különben az egyesület — bár jogi személyisége van — jelenleg semmi nemű tevékenységet nem fejt ki. (—s—)

(M. O. 1944 I. 15., 57.528 számú rendelet).

A földművelésügyi minisztérium az általános gazdasági törvény módosításáról léptetett életbe a rendelettörvényt. (M. O. 1944 I. 11., 7. számú rendelettörvény), a közlekedésiügyi minisztérium szabályrendelettel helyezte érvénybe a CFR működéséről szóló törvényt (M. O. I. 13., 1.

számu szabályrendelet), a munkaügyi minisztérium az iparban és kereskedelemben foglalkoztatott zsidó személyek kötelező megkettőzésére nézve adott ki rendeletet (M. O. 1944 I. 13., 102.064 számú rendelet), végül az országos ár-kormánybizottság megállapította a glicerin árát (M. O. I. 11., 363. számú rendelet).

(R. J.)

(Belytatjuk.)

Temetés után...

Rövid híradásban jelentettük már hogy az aradmegyei Adea-Agya községben január 5-én délután eltemették Fogarassy Bálint nyugalmazott esperes-lelkészt. De sokkal több az, amit Fogarassy Bálint 80 éves kora, több mind felzárkózó lelképásztori múltja jelent, sem hogy egy néhány soros híradásban leírhatnánk iránta az illendő kegyeletet.

Tanulmányait a debreceni református kollégiumban végezte el, bizonyos megszakítással, mert az 1887. évi szeptemberében a bécsi egyetemet látogatta, míg 1888-ban már az utrechti egyetemen, Hollandiában hallgatja a hittudományi tárgyakat. Hazatérve lelkészi pályáját Biharkeresztesen kezdte meg, mint helyettes lelkész 1890-ben. De még ugyanabban az évben hozzákezdett a Ráczna-Lipova-Lippa környékbeli szórvány hívek megszervezéséhez és megalapította az ottani egyházat. 1900 októberében az Arad megyei Adea-Agya község református népe hívta meg lelkészeül, ahol 12 éven át odaadó hűséggel, buzgósággal szolgált, mint népének lelki atyja, pasztor, tanácsadója és minden jöbőn oktatója.

Három arcát ismertük Fogarassy Bálintnak. Az egyik a lelképásztor arca. Mint igehirdető megrázó szónok volt. Szava, irasai és minden munkája nagy felkészültségről, pontosságról tanuskodott. Ebből első sorban gyülekezete iránta hasznát, mert az egyház pénzügyei tekintetében is az aprólékoságig pontos volt az egyház javára. Rövid néhány év alatt egyházában olyan belkörü segélyező intézetet alapított, melynek keretében a száikosokba jutottak mindíg teljes megelégedésre tudtak segíteni. Az egyházi belső misszió, különösen az ifjúság megszervezése terén is olyan eredményeket ért el, melyek a fiatal lelkészi nemzedék előtt is példaképpé szolgálhattak. Missziói, lelkiülete és szervező erejére legjellemzőbb lipovai-lippai működése. Munkájának eredményét legjobban az mutatja, hogy az egyház megalakulása alkalmával valamelyik állami iskola területén mindössze kilenc tag volt jelen és egy évtized sem telt el, mire ugy megszervezte az Arad megyei Macea-Mácsaföldi Zámig terjedő és Timis-Temes megye északi részét magában foglaló területen a misszió egyházat, hogy a saját templomában imádhatta Istent, saját tulajdonát képező parochián lakott a lelkész, saját temetőjébe temethette halottait, tehát mindazokat az ingatlansokat megszerezte, melyeknek ma is birtokában van.

A második arcát az egyházi közéletben láthattuk, ahol korán feltűnt, jellegzetes és értékes felszólalásaival magára vonva az egyház közügyeit intéző figyelmét. 1940-ben — mint legöregebb tanácsbíró — elnyerte az esperesi tisztiséget, melyet 1942. áprilisában bekövetkezett betegségéig viselt. Egyházi közéleti működésében törvénytudás és megtartás tekintetében mint valóságos orakulumot ismerték.

A harmadik arca az ember arca volt. Ez az arc legjobban otthonában ragyogott, ahol meghitt, boldog családi életet élt. De kiáradt onnan mindenkiere, aai közelébe ért. De benne soha sem vált külön, hanem mindig egy volt a lelképásztor, az egyházkormányzó és az ember.

Temetésén felvonult az egész gyülekezet és a szomszéd gyülekezetek küldötteinek hossza sora. Vajában, találkozó legnem is lehetett választani, mint amely föltette hangzott a templomban: „Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam és végeztet eltettem nékem az igazság koránja...”. Ő ezt megérdemelte. Házától, melyet feleségével együtt tervezett és rendezett be, Nagy István vadász-lelkész bacsuztatta el meghitt meleg szavakkal. Aikalmi igét hirdetett még a templomban. Cségy Cergely helybeli lelkész is Bókor sándor feketegyarmati lelkész hangja sirt fel a temető nyitott sírja mellett, amikor leengedték a koporsót a négy gyermeke közül ifjan elhunyt gyermeke mellé. Nagy Zoltán

Mese a bukott költőről

Irt: BRASSAI JÁNOS

Tizenhat esztendő volt a legényke, amikor egy nyári estén sötét szobája nyitott ablakán át rákoszöntött a holdvilág:

— No, már messziről látom, hogy szerelmes vagy.

A fiu csak bólintgatott s nem szólt egy szót sem. De a holdvilág nem hagyta nyugton. Ezüst sugarát rávilágította a busuló fiu tintásüvegére és azt mondta:

— Hej, pedig ha megírnál egy verset arról a leánykáról, akibe szerelmes vagy, tudom, hogy nem bánkódnál többet.

A fiu hallgatott reá, mert nem tudta szegény, hogy mennyi baja támad ebből. Megírta az eső verset s mintha egy kicsit büszke is lett volna reá. Másnap is nekigyürkőzött a még harmadnap is. Most már három verse volt. Akkor aztán rájött hogy a holdvilág becsapta őt. Be bizony, mert egy cseppet sem lett boldogabb, hiába liáltott oda a holdnak: „Szervusz, holdvilág, most már testvérek vagyunk, hiszen az én nevem is örökké fog égni a költészet egén”. A hold rá sem hederített, csak vigyorgott sandán s hogy mit gondolt, azt még én sem tudom.

Bánatában utra kelt a költőcske. Fegyik zsebében tinta, toll, a másikban papiros, a kabátja alatt pedig nagy keserűséget cipelt magával a szíve tájékán. Néha-néha kigombolta az ingét s kieresztett egy csepp szomorúságot a lelkéből. Így írta a verseit s hitte, hogy azoknál szobbet aztán senki sem tud.

Hitte volna mai napig is, ha nem találkozik egy köpöcs, nevelés szemű emberrel. Fel volt kötve a félkeze, de nem törődött veie, még ő szólította meg a költőcskét:

— Ejnye, be busan lóg az orrod fiam. Csak nem vagy beteg?

A fiu csak legyintett, rajta ugy sem tud segíteni senki. De jószívű volt s megkérdezte, mi a baja a kezének.

— Eanek semmi — mondta az ember — csak annyi bennem a tudomány, hogy tegnap a kicsiujjamat is kirágta belülről.

— S hát mit tud?

— En csak azt, hogy aki nem tudja, mi az a versláb, az nem lehet jó költő. — S azzal ott is hagyta a fiut.

No, leessét szegénynek az álla. Szaladt a könyvtárba s ott megmondta, mit szeretne megtudni. A könyvtáros kikeresett neki egy piros könyvet. Az állott rajta: Arany János: A magyar versírásról. Kinyitotta a költőcske s látja, hogy arany benne a versláb, amennyi még egy százlábunk is sok volna. Egy héten át mind ezt a könyvet bufta s csak akkor elégette meg, amikor az éjtszakai álmában is táncoló verslábakat kezdett látni. Büszkén állított be a könyvtárba:

— Visszahoztam a könyvet. De egyet elfelejtett megírni Arany János

— Mics. az? — hölkekent meg a könyvtáros, — még hogy Arany János elfelejtett valamit?

— Bizony, — mondta a költőcske, — mert lehet a versnek ezer jó lába, ha nincs két szárnya, ugyis csak sántikál!

— He-he, látom, jól kitanulta a mesteriséget, — mondta a könyvtáros és bucsuzáskor igen szépen meghajította magát a költőcske előtt.

Hej, de rártarian szedgette hazafelé a lábát! Otthon azonnyomban irni kezdett s estig ki sem mozdult a szobájából. Másnap pedig egy kötet új verssel a hóna alatt felkerekedett s egyenesen a szerkesztőségbe ment.

— Jó napot adjon Isten. Elhoztam a világ legjobb verseit! — s várta, hogy felsattanjon az éljenzés

De a szerkesztő urak csak nevettek rajta. Együk azt mondta, köszönik, a legjobb már nekik is megvan.

— Az más lesz. Mert én ezt a tegnap írtam.

Erre aztán mind eléjtek a szerkesztő urak s egy szempillantás alatt ugy szétkapkodtak a verseket. El is olvasták mindegyiket.

— Na fiam, — mondta végül a legsavanyúbbképű, — van-e otthon kályhája?

Látta a költő, hogy valami nagy csúfság készül, hát azt felelte:

— Az van, de a szívem melegebb.

Dicsőretére mondjam, erre megkönyörült rajta a szerkesztő:

— Látom, okos ember maga. Hát akkor hallgasson ide. A maga versének az a baja, hogy csupa pontos versláb, meg szabályos rim. Pereg, pereg, nem tagadom, csak hogy ezen már rég túlvagyunk. Olyan a verse, mint az üresen járó malom.

— S hát a szerelem? — kérdezte a költő, mint egy vesztett csata hadvezére, aki megkérdi, hogy megmaradtak-e legálább a testőrei.

— Ugyan kérem. A kicsi kutya is szerelmes néha, mégsem ír verset.

— S a keserűség?

— Az meg nem kell senkinek. Nézze fiam, írjon szabadverset. Rázza le magáról a verslábak nyílgét. Írjon olyant, amiben a rim nem nyelje el az erőt. S a vége olyan legyen, hogy örömeben felkiáltson az olvasó.

— A szépségtől-e? — kérdezte reménykedve a fiu, de a savanyu letorkolta.

— Deh, gy is, maga főszerkesztő Hanem a tartalom súlyától!

Szomoruan ballagott hazafelé a költő. Honnan szerezzen ő súlyt a mondandójának? S aztán, tulajdonképpen mit is akarna mondani? Hát nem elég az, ha piros vére fürgén csörgedez a bőre alatt s a szívének dobzása mellett megpróbálja szavaival ontani ezt a csodás zenét? De azért nekiült. Csak annyit mondott: „No, szervusz, Arany János” — s a zal el is kezdte írni a súlyos mondani-valót. Ezertonnás mondomyról írt, meg kétszáz kilós öreg nénről, ennél nehezebbet ne kívánjon senki egy ifju és zsengeszívű költőtől. A végén elrepült a mondanó a nénelkél, de olyan messzire, hogy efeletti gyönyörűségében már minden rendes olvasó felkiálthatna.

Visszarchant a szerkesztőségbe. Kereste a savanyuképit, de az nem volt ott. Helyette egy pápaszemes, kopasz emberke olvasta el a versét, amikor meghajlotta, hogy miről van szó. Aztán hátrádólt a székében és így szólt:

— Jesszus Máriám!

Hej, megörült erre a költőcske. Lám, olyan jót írt, hogy az ur is felkiáltott tőle!

— Ó, maga megtévelyedett fiatalember! — folytatta a pápaszemes. — Hát ez szörnyű, amit írt.

— No-no, — hátrált meg a fiu, — de suly azért van benne?

— Suly? — csavarta fejét a kopasz. — A rimnekülj versben nem lehet semmi, ha pedig van, akkor az nem vers. Tudja, mi a vers? Harangkongatás, fiam. Az ilyen szabadvers, amilyen ez is, ez az irodalom rákfeneje. És a szabadversek írói liába mondogatják, hogy óvek a szabadság, ha meztláb totyognak a pocsolyában. Veszedelemes, irodalom-romboló fráterek ezek, akik még egy épkézláb verset sem tudnak megírni s ami a legrosszabb: nem is akarnak.

— Hát akkor olvassa el ezt! — kapott észhez a költő s átadta azt a versét, amit a savanyuképi a kályhának ajánlott.

A kopasz ezt is elolvasta, de újból csak niur-mögött:

— Nem jó, nem jó, sőt, hogy ugy mondjam, egészen rossz.

— Mije rossz?

— A tárgya, fiam. Arról ír benne, hogy egy lány sétál a parkban, sárga falevelek repülnek utána, maga pedig irigykedve nézi. Hát ezt nem szabad. Hol!

van itt a költészet szent komolysága? Hol a harangkongatás? Ha ez így megy tovább, a végén arról fog verset írni, hogy belesett egy légy a levesébe.

— No, akkor mehetek suszterinasniak — gondolta a költő, de akkora bubánattal a torkában, hogy nyelni sem tudott tőle s még a szeme is könnyezni kezdett az erőlködéstől. Most már látja, hogy hiába minden tanulás, okulás, minden rossz, amit ír, akár hogy írja. Kilyukdhat a keserűsőtől a szíve, vagy írhat olyan zenét a szavakból, mintha csillagokat koccintgatna össze egy arkangyal, aoban vagy suly nincs, vagy a harang nem kondul meg tőle. — Jól van, — gondolta zokogva a fiu, — hazamegyek és ugy kipenderitem a tollam, hogy hetet bucskázik bele, s akár meg is fűrődhet a tintalében, mert én azt is utána loocsintom! — és potyogtak a könnyei, mintha édes testvéreit készílné eltemetni, elevenen méghozzá.

Fel is markolta a tollszárát, amint hazert, s már repíteni is akarta, de hallja, hogy kacagni kezd kezében a toll.

— Mit kacagsz, te? — kérdezte ámulva.

— En csak azt, hogy milyen bolond a gazdám.

— Nem bolond az, csak szomorú, — sóhajtott a költőcske.

— Egyre megy az. Mert aki szomorú az nem lehet okos ember.

— S hát te mitől lettél olyan okos?

— En attól, — mondta a tollszár, — hogy megtanultam nevetni.

S hogy megmutassa, mindjárt el is kacagta magát. Közben rápislanított a meg-hölkent költőre s még nagyobbát nevelt.

A végén már együtt kacagtak, de olyan jóízűen, hogy a tudós versszakértó urak menten belesárgultak volna, ha meghallják.

S a nevetésük olyan volt, mintha kicsi pacsirták versenyt énekeltek volna a csilingelő csillagokkal a közhé-közhé csemgő-bongó harangszó hallatszanék.

COLUMBIA IS CSATLAKOZOTT AZ EGYESÜLT NEMLETEK EGYEZMÉNYÉHEZ. (Washington). Alfonso Lopez, Columbia államelnöke a Fehér Házban Columbia nevében aláírta az egyesült nemzetek egyezményét. Columbia a 34-ik állam, amely az egyezményhez csatlakozott. (Tp.)

FRANCIA POLGÁRÖRSEG HARC A TERRORISTÁKKAL. (Párizs). A francia lapok első ízben számolnak be egy véres összecsapásról, amely a francia polgárörseg és a terroristák között zajlott le, a Toulouse közelében lévő Tonneins helységben. A küzdelemből a polgárörseg került ki győzelemmel. Több terroristát megöltek. (DNB.)

TÜZVÉSZ PUSZINTOTT AZ AUSZTRALIAI SZTEPPEKEN. (Stockholm). A brit hírkövetítő szolgálattal jelenti: Az ausztraliai Victoria-tartomány mezőségein nagy tüzvész pusztított. A rekkenő hőség és a szél következtében a lángok gyorsan továbbterjedtek, a kár jelentős. Négy helység leégett, sok család hajléktalanná vált. Több, mint ötszáz ember meghalt tüzvesztől. (Rador.)

HALÁLBÜNTETÉSTÖRÖKORSZÁGBAN AZ ÜZERNÉDŐKRE. (Isztanbul). Törökországban különleges törvényesékek felállítását tervezik az üzérkedés és a korrupció leküzdésére. Súlyos esetekben a törvényesékek halálbüntetést is alkalmazhat. (Tp.)

RABLÓTÁMADÁS NEW-YORK KÖZPONTJÁBAN. (Stockholm). A Folket Dagblad című svéd lap jelenti: New-Yorkból hogy a város központjában egy nagy üzletkötőben revolveres banditák 5000 dollárt rabolták. (DNB.)

Apróhirdetések

BIZONYÍTVÁNYOKKAL rendelkező jobb nőt mindenesnek, 2 személyhez, magánháznál 15- vagy 1-re állalmazok. Jelentkezés 12-3-ig. Arad, Caragiale-u., 17. Olariu (280)

ZONGORA olcsó árú eladó. Arad, Popa Ioan Rusu-utca, 8. 6. ajtó. (281)

ELSŐRENDŰ női, 38-as, kettőtálpú városi bakancs eladó. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (285)

CORSO-mozi, Arad
Telefon 23-64. Előadás 3, 5, 7, 9 órákor

Ma. Az idény leg-zebb filmje
A két árva
ALIDA VALLI
A két árva
MARIA DENIS
A két árva
ALIDA VALLI
A két árva
MARIA DENIS

JUTANYOSAN adnék egy szobát annak, aki gyermekemmel egy kezeset németül foglalkoznék. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-utca 4. (286)

TISZTIVISELŐNŐ, aki románul, németül, és magyarul tud, gép- és gyorsíró, kifogástalan levelező, könyvelésben jártas, többévi gyakorlata van, Aradon vagy Timișoaran állást keres. „Szorgalmas” jelígre Reclama-hoz Arad, Eminescu-u. 4 címre kér ajánlatot. (297)

BEJÁRÓNÓT alkalmazok. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (290)

SZEPSEGAFOLÁSNAK megfelelő, különbejáratú szobát a központban keresek. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (291)

FORUM-mozgó, Arad
Távbeszélő 20-10.

Bej. sz. 788-942
Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor.
Enek a filmnek drámai tárgya és élménye felejthetetlen marad a film történetében.

Amore Brasil. Na Pola. Filippo Celso

A kristály-hid

KIFUTÓFIUT vagy leányt könnyű munkára azonnal alkalmaznak. Farou-cég, Arad, Regina Maria-körút 12, az udvarban. Bej. szám 1299/941. (292)

AZONNALRA alkalmazok kisasszonyt jó fizetéssel, másfél éves fiugyermekhez. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (293)

HARISNYAGÉPHEZ felszedő leányt állandó munkára alkalmazok. Csordás-harisnyagyár, Arad, Dorobantilor-utca 68. Bej. szám 855/940. (294)

HÁLÓSZOBA, székek, rézagy. csillár, virágállvány mosdóállvány és több berendezési tárgy eladó. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (296)

Marosparti, emeletes, 6-szobás villa, minden kényelemmel, te ökerittel, gépkocsi-szinnel, sarok-telekekkel, 6.500.000 lejért eladó. Eladáskor elfogja ha/ó a lakás. HATSCHKE, Arad, Carol-körút 17. Távbeszélő 16 95. Bej. szám 245-937

KÖNYV- és IRATSZEKRÉNY, ügyvédek kiválóan alkalmas, eladó. Arad, Doamna Balasa-utca 149.

GÉPESZT azonnal alkalmaz Moara Taui, Aradmegye (295)

ELAJÁNDEKOZNAM szép házőrző himkutyámat állatkedvelő uriházba. Arad, Sinagogei-utca 6. (287)

KÉT elsőrendű malac eladó. Arad, Coanda-utca 77. (288)

Szövőket és szövönöket felfogadnak. Industria Textilă Aradeană S. A. Bej. szám 242 931.

MÉLY Szepessy-féle gyermekkocsi eladó. Arad, Cornel Popescu-utca 14. (289)

KORSZERŰ, 3 lámpás, telespes rádió eladó. Arad, General Coanda-utca 15. (298)

ÜGYES kiszolgálónőt étkezéssel, jó fizetéssel azonnal alkalmazunk. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. Bej. szám 25965/940. (299)

KIS SINGER-féle, karikahajós varrógép eladó. Arad, Jonel Ciordas-utca 24. (300)

VARRÓGÉPET, kerékpárt, patefont veszek. Sambura, Arad, Banatului-ut 12. ((301)

BEJÁRÓNÓT, aki a főzéshez is ért, azonnal alkalmazok. Kleitsch Vilmos, Arad, Rusu Sirianu-utca 3. (285)

ZONGORA olcsón eladó. Arad, Popa Ioan Rusu-utca 8, 6. ajtó. (303)

TANITOK akkordeonozni, hotolni (rögtönözni) amerikai módszert. Cimeket Jakabffy uriszabóval sziveskedjenek Arad, Bratianu-u. 9. közölni. (304)

AKINEK magyarországi leveléből hiányzik 8 darab fényképlap, jelenkeznek Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (285)

Timișoarai Femesvári **CORSO-MOZI** Előadások 3, 5, 7, 9-kor Távbeszélő: 33-95 Bej. szám 6-1108-1938
AMÉDEO NAZZARI — LUÍZA FERIDA — OSVALDO VALENTI
Liliom a mecsárban a szív angváli muzsikás

NAPONTA friss, elsőrendű uradalni tej kapható. Kónya-tejesarnok, Arad, Avram Iancu-tér 21. (302)

KERESEK megvételre 900—1200 m/m-es cséplőszekrényt és vontatót (traktort.) Marosi János, Zorintul-Mare, távbeszélő: 5. Caras megye. (411)

URANIA-filmszínház, Arad Táv. 12-32. Bej. sz. 1618-1941 Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor
Ma bemutató. A legnagyobb német tervező élete és diadala.
Willy Birgel, Hilde Weisner DIESEL Híradó.

KERESEK jól főző mindenest. Jelentkezés: Timișoara I., Solderer-u. 6, I. em., 3. alatt. (398)

KERESEK egyszobás lakást, esetleg házmeisteri állást. Timișoara III., Me-tianu-u. 4. (399)

KERESEK jól főző mindenest. Jelentkezés: Timișoara I., Solderer-u. 6, I. em., 3. alatt. (398)

ROYAL-mozgó, Arad ALEXANDRU-UTCA 2 Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor Kellembesen fűtött terem
Ma bemutató. 2 órai falrengető kacagás
MACARIO mint Charlie tánti
Az évad legjobb, legsikerültebb kacagató vigjátéka.

ELADÓ félháló, ebédlőasztal 6 székekkel, fiókos szekrény, ágy, kis asztal, csillár, képek. Megtekinthetők 11—1-ig és 3—5-ig. Timișoara III., Mühle Wilhelm-utca 2, I. em., 4. (405)

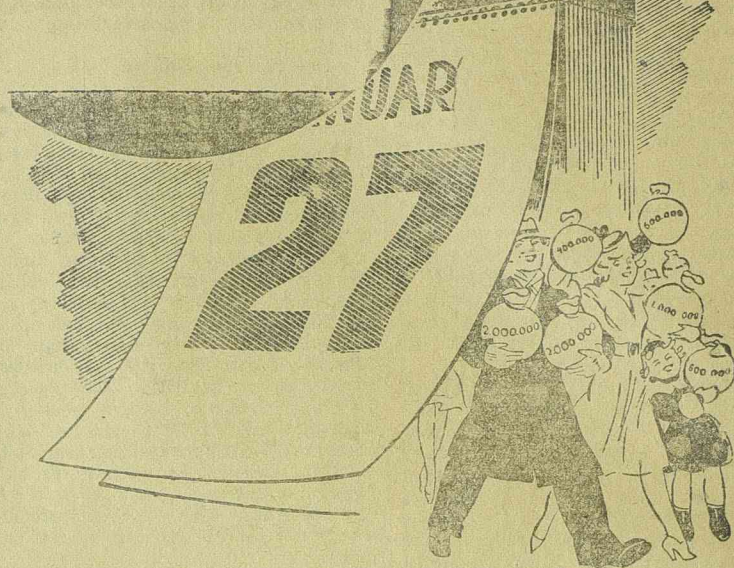
KERESEK izlésesen berendezett, egészséges bujorozott szobát, bármely kerületben. Ajánlatokat kérek Timișoara 28-39 távbeszélőn, reggel 9—10 óra között. (410)

ELADÓ egy szekrény és egyéb holmi. Timișoara III., Timotei Cipariu-utca 6. (397)

DISZNÓOL, új deszkából félig elkészítve, eladó. Timișoara III., Penelope-utca 6. szám. (409)

Táv. 24-24. Előadások 3, 5, 7 és 9-kor Bej. sz. 1446-1942
Ma bemutató. Az évad legnagyobb filmje. Doris Duranti és Carlo Ninci nagyszerű alakítása
Damaskus oroszánja

Még csak most vehet részt
500 lejjel a 2. osztály huzásán,
amelyen milliókat nyerhet.
Bővebb tájékoztatást az elárúsító-helyek adnak.

Huzás 1944. január 27. és 28-án.
Az Állami Osztálysorsjáték **2. osztály**

HARISNYA javítását vállalom. E deklójék: Timișoara IV., Fröbl-utca 21 szám alatt, délután 4—7-g. (406)

KERESEK helyi ügynököt Erdély és a Bánság minden városa részére, akik a fűszer- és élelmiszerüzleteket látogatnak. Írásbeli ajánlatokat „Tomy” Agentúra și Comision, Timișoara III., Mihai Viteazul-körút 6. szám alá kérek. Bej. szám 75/11673/943, tulajdonos: Tomy Dumitru. (407)

UTAZÓT keresnek mellékcikkre. „Tomy” Agentúra și Comision, Timișoara II., Mihai Viteazul-körút 6. Bej. szám: 75/11673/943, tulajdonos: Tomy Dumitru. (408)

JÓL FŐZŐ mindenest azonnal felfogadok. Timișoara, II., Iosif Vulcan-u., 20. (5420)

ELVESZETT félpár bélelt bőrkesztyű szerdán reggel 1/2 10 órákor a színház és Savoy-szálló között. Jutalomért kérjük átadni Dr. Pop ügyvédi irodájában, Timișoara, I., Régele Mihai-körút 3, II. emelet.

HOVANN KALMAN zongoraiskolájának I. kötetét keresi Kiss, Biled. (360)

KERESNEK kifogástalan, román, magyar, német levelező-gépiónót azonnalra, vagy február 1-re. Cim a timișoara kiadóban (4528)

GYERMEKKOCSI, korszerű, kifogástalan, világos, olcsón eladó Timișoara, IV., Fröbl-utca 36, II. em., 25 (4529)

DAMASZT asztalterítők, áttörtök, szájkendőkkel és a nélkül, sárgarézcsillár, 8 méter finom batisztsifon eladó. Megérdekelhető Timișoaran. távb. 51-85 szám alatt. (396)

FIATAL kifutófiut vagy leányt felfogadnak február 1-re. Jelentkeznek a timișoara kiadóhivatalban. (5412)

MEGVÉTELRE keresnek egyszerű, fényfából készült asztalt (írászatnak is használható) és puhafa-szekrényt. Ajánlatokat írmegjelöléssel „Iroda” jelígre a timișoara kiadóhivatalba kérek. (5413)

SZABASZATI TANFOLYAM nyílik meg férfieművek és női felsőruhák készítésére. Beiratás: Országos szabászati iskola, Timișoara, Unirii-tér, 5. (4516)